

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 16/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť E. K., B. B., zastúpenej JUDr. D. Š., B. B., vo veci porušenia jej základných práv upravených v čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky a vo veci porušenia jej základného práva upraveného v čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nesprávnym úradným postupom Stavebného bytového družstva v Banskej Bystrici, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. K. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2004 doručená sťažnosť E. K., B. B., Tatranská 101 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. D. Š., B. B., vo veci porušenia jej základného práva upraveného v čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vo veci porušenia jej základného práva upraveného v čl. 46 ods. 3 ústavy zo strany Stavebného bytového družstva Banská Bystrica, Zelená 1 (ďalej len „SBD“), v súvislosti s určením jej práva nájmu k družstevnému bytu tohto SBD. V súdnych konaniach vedených na Okresnom súde v Banskej Bystrici, a to v konaní o určenie práva nájmu k družstevnému bytu vedenom pod sp. zn. 18 C 269/99 a v konaní o vypratanie bytu

vedenom pod sp. zn. 10 C 419/98, nebola úspešná, a to ani v odvolacom konaní a ani v dovolacom konaní (v prvom z nich bolo dovolanie odmietnuté z dôvodu neprípustnosti dovolania a v druhom z nich vo vzťahu k sťažovateľke Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie zamietol).

Podstata bytového sporu sťažovateľky spočíva v tom, že 14 rokov ako družka žila v spoločnej domácnosti so svojím druhom, z toho 12 rokov v družstevnom byte. Predmetom sporu je družstevný byt jej bývalého druha, o ktorom sa domnievala, že vo vzťahu k jeho užívaniu má rovnaké práva a povinnosti ako jej druh, ktorému na základe členstva v SBD od roku 1985 bol v roku 1986 pridelený byt; v roku 1989 obaja spoločne - druh a sťažovateľka - uzavreli dohodu o výmene bytu, ktorú SBD schválilo a na základe ktorej sa nastahovali do bytu, ktorý je predmetom sporu a v ktorom žila sťažovateľka spolu so svojím druhom a svojimi deťmi. Sťažovateľka bola v obidvoch súdnych sporoch týkajúcich sa uvedeného bytu neúspešná a nazdáva sa, že:

„Stavebné bytové družstvo svojim konaním zapríčinilo, že sa po 14 rokoch dostala do nedôstojného postavenia predovšetkým vzhľadom na svoj vek a do oveľa horšieho postavenia, ako pred vznikom druhovského vzťahu, keď mala bytovú potrebu uspokojenú a dokonca aj sama mala možnosť získať byt. Svoje oprávnené záujmy preto opiera o právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 Ústavy SR.

Stavebné bytové družstvo tiež svojim postupom spôsobilo, že sťažovateľka sa cítila užívateľkou predmetného bytu so všetkými právami a povinnosťami, preto vzhľadom na vyššie uvedené jej vznikla postupom družstva škoda jednak finančná z dôvodu, že prišla o bývanie a morálna, pretože so stratou bývania jej bola spôsobená značná duševná trauma, ktorú je možné len veľmi ťažko opísať, preto opiera svoje nároky o čl. 46 bod 3 Ústavy SR. V súčasnosti pri snahe získať byt na území Banskej Bystrice by musela sťažovateľka disponovať sumou aspoň 750.000,-Sk.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky vyslovil nález: *„nesprávnym radným postupom Stavebného bytového družstva v Banskej Bystrici boli porušené ústavné práva sťažovateľky zakotvené v čl. 19 a čl. 46 bod. 3 Ústavy SR a priznáva sa jej finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,-Sk, ktoré bude vyplatené*

Stavebným bytovým družstvom v Banskej bystrici do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhu podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia označených základných ústavných práv nesprávnym úradným postupom SBD, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna.

V konaní pred ústavným súdom môže sťažovateľ uplatniť ochranu len takého porušenia základných práv a slobôd, ktoré nechráni iný súd v rozsahu svojej ústavnej právomoci (II. ÚS 153/03). Vo vzťahu k označenému postupu SBD sťažovateľka mala možnosť obrátiť sa žalobou na príslušný všeobecný súd, čo aj urobila. To, že nebola v konaní pred všeobecným súdom úspešná, nezakladá bez ďalšieho právomoc ústavného súdu. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že predmetom konania pred ústavným súdom nie je porušovanie základných práv právnickými osobami alebo fyzickými osobami (....). Z tohto dôvodu aj s poukázaním na uvedenú zásadu subsidiarity nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať nesprávny úradný postup SBD.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd odmietol sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že na konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom je daná právomoc všeobecných súdov v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a s účinnosťou od 1. júla 2004 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Takýto prístup zodpovedá doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 6/94).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2004